

**Advies over het voorstel van
opleidingenstructuren voor het
deeltijds beroepssecundair onderwijs
(voeding-horeca)**

Advies over het voorstel van opleidingenstructuren voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs (voeding-horeca)

1 Situering

De Vlaamse Onderwijsraad ontving op 11 februari 2010 een adviesvraag van minister Pascal Smet over een voorstel van modulaire opleidingenstructuren voor het DBSO. Deze adviesvraag is een uitvoering van artikel 28§1 van het decreet over het stelsel van leren en werken in de Vlaamse gemeenschap (2008). Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering, GO! en de onderwijskoepels de modulaire opleidingenstructuur in het DBSO ontwikkelen. De Vlaamse Regering neemt een beslissing na het advies van de Vlor.

Dit advies werd voorbereid in de commissie Leren en Werken (voorzitter: Sonja Buts) en de sectorcommissie Voeding-horeca (voorzitter: Luc Bastiaens).

De Raad Secundair Onderwijs stemde over dit advies op 11 maart 2010.

2 Algemene bemerkingen

De Vlor waardeert het concept dat aan de basis ligt van de opleidingenstructuren. Elke opleidingenstructuur bevat naast de competenties een lijst met referentiekaders, een korte beschrijving van het beroep of de functie, een schematische voorstelling van de modules met hun onderlinge verhouding (sequentieel of onafhankelijk) en de situering van de opleidingenstructuur binnen het geheel van verwante opleidingen.

De modules bestaan uit een aantal clusters van competenties. Elke cluster wordt generiek geformuleerd en verder uitgewerkt in onderliggende competenties. Elke module bestaat uit vier gemeenschappelijke clusters van competenties en een of meerdere clusters met specifieke competenties. De gemeenschappelijke clusters zijn:

- Veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform de nota welzijn op het werk en de geldende regelgevingen;
- Noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen;
- Functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep toepassen;
- Eigen werkzaamheden organiseren.

De competenties die op deze gemeenschappelijke clusters betrekking hebben moeten gelezen worden in relatie tot de competenties in de specifieke clusters, behorende tot dezelfde module. De raad onderschrijft dit principe.

3 Advies

De raad vraagt om in elke opleiding gericht op bakkerij, slagerij, horeca en voedingsindustrie extra aandacht te vestigen op de beperking van afval en restproducten. Niet enkel vanuit milieuoverwegingen, maar ook om bedrijfseconomische redenen. Hij stelt voor om in deze opleidingenstructuren in elke module van de cluster 'Veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform de nota welzijn op het werk en de geldende regelgevingen' de volgende wijziging aan te brengen: *Afval- en restproducten beperken en volgens wettelijke voorschriften sorteren.*

3.1 Slagerijopleidingen

De raad geeft gunstig advies over de opleidingenstructuren van slager, slager/bereider van verkoopklare gerechten, slager/spekslager.

Hij stelt vast dat de competenties afgeleid zijn uit de referentiekaders, opgesomd in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008.

Hij vraagt om bij deze opleidingenstructuren de volgende wijzigingen aan te brengen:

- In de omschrijving een verwijzing naar het uitbenen en versnijden van gevogelte: *Hij beent uit en versnijdt karkassen van varkens, schapen en gevogelte en voor- en achterkwartieren van rund.*
- In de module Ontvangst en opslag vers vlees de schrapping van 'visueel' en 'niet-visueel'. Een verwijzing naar een zintuiglijk-fysisch aspect bij de uitvoering van de opgesomde controletaken doet niet ter zake.

Zoals vermeld, bevat elke module vier gemeenschappelijke clusters van competenties. De gemeenschappelijke cluster 'noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen' bevat soms de competentie 'zin voor verantwoordelijkheid tonen'. Het is niet duidelijk waarom deze competentie nu eens wel en dan weer niet wordt vermeld. De raad vindt dat deze competentie van toepassing is op alle modules.

3.2 Bakkerijopleidingen

De raad geeft gunstig advies over de opleidingenstructuren van banketbakker, broodbakker, brood- en banketbakker, chocoladebewerker, ijsbereider.

Hij stelt vast dat de competenties afgeleid zijn uit de referentiekaders, opgesomd in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008.

De bemerking over de verantwoordelijkheidscompetentie voor slagerijopleidingen geldt ook voor de bakkerijopleidingen. Deze competentie wordt echter helemaal niet vermeld in deze opleidingenstructuren. De raad vraagt dan ook om deze competentie in de bijhorende cluster op te nemen.

De Vlor vraagt ook om in de gemeenschappelijke cluster 'noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen' de competentie 'zin voor creativiteit tonen' op te nemen. Deze competentie slaat niet enkel op de creatie van producten (bereiding, samenstelling), maar ook op het aanbod (bv. seizoensgebonden producten, minder bekende producten) en het anticiperen op speciale gebeurtenissen van de klant.

3.3 Horecaopleidingen

De raad geeft gunstig advies over de opleidingenstructuren van grootkeukenhulpkok, grootkeukenkok, grootkeukenmedewerker, hulpkelner, hulpkok, kelner, keukenmedewerker, kok, medewerker kamerdienst, medewerker snackbar-taverne, zaalmedewerker.

Hij stelt vast dat de competenties afgeleid zijn uit de referentiekaders, opgesomd in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008.

De Vlor vraagt om in het opleidingsprofiel van grootkeukenhulpkok in de module Grootkeukenprocessen de competentie 'bestellingen opmaken en plaatsen' te vervangen door 'bestellingen doorgeven'. De grootkeukenhulpkok heeft hier een beperkte

verantwoordelijkheid (deze blijft binnen de organisatie), terwijl de grootkeukenkok de bestellingen opmaakt en vervolgens bij de leverancier plaatst.

3.4 Opleidingen gericht op de voedingsindustrie

De raad geeft gunstig advies over de opleidingenstructuren van assistent productieoperator voeding, industrieel maaltijdbereider, industrieel vleesbewerker, industrieel vleesproductenbereider, productiemedewerker voeding, productieoperator voeding, uitsnijder-uitbener, uitsnijder-uitbener rund, uitsnijder-uitbener schaaap, uitsnijder-uitbener varken.

Hij stelt vast dat de competenties afgeleid zijn uit de referentiekaders, opgesomd in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008.

De Vlor kan zich vinden in de pragmatische benadering van specifiek uitgewerkte opleidingenstructuren in de cluster Uitsnijder-uitbener. De meeste slachterijen en uitsnijderijen zijn gespecialiseerd in het verwerken van één bepaalde diersoort. De ontwikkeling van drie aparte, specifieke opleidingen tot uitsnijder-uitbener (met name rund, schaaap en varken) is een meerwaarde voor de systemen van leren en werken. Het verwerven van de drie certificaten leidt tot het certificaat van uitsnijder-uitbener.

De adviesvraag vermeldt instapvoorwaarden voor twee opleidingen. Om de opleidingen tot industrieel maaltijdbereider en industrieel vleesproductenbereider te mogen aanvatten, moet de jongere reeds beschikken over een certificaat van respectievelijk productiemedewerker voeding en industrieel vleesbewerker. De Vlor wenst dit te nuanceren en stelt voor om de competenties van de vooropleidingen in te bedden in de voorgenoemde opleidingen. Het is goed mogelijk dat de leerling voordien in het voltijds onderwijs een opleiding in het studiegebied Voeding volgde en de specifieke competenties reeds verworven heeft om in de bewuste DBSO-opleiding te starten. In dat geval kan de klassenraad een attest van vrijstelling uitreiken voor bepaalde modules.

3.5 Voorstel tot wijziging aan bepaalde modulaire opleidingsprofielen gericht op de sector hout en meubelstoffering

Naar aanleiding van de ontwikkeling van de opleidingenstructuren voor productiemedewerker voeding en (assistent) productieoperator voeding, werden de corresponderende opleidingenstructuren hout opnieuw tegen het licht gehouden. Bedoeling was meer transparantie over de twee sectoren heen. Deze oefening, die in nauw overleg met de sectoren en de onderwijspartners gebeurde, resulteert in gewijzigde opleidingenstructuren hout.

De Vlor waardeert het dat de overheid gelijkaardige opleidingen uit verschillende sectoren op elkaar tracht af te stemmen. Toch ware het beter het opleidingsaanbod in zijn geheel te wijzigen. Dit om te vermijden dat er nadien steeds bijstellingen moeten gebeuren. Zo zou in dit dossier de textiel- en de chemiesector kunnen worden meegenomen.

De modules werden opnieuw ingedeeld en sectoroverschrijdend hertaald. Er werd over gewaakt dat alle competenties uit de vorige opleidingenstructuren behouden bleven. De competenties in de vorige module Aan- en afvoer van grondstoffen werden geïntegreerd in

de andere modules.¹ Ook de modules die betrekking hadden op het initiëren, werden geïntegreerd in de andere modules.

De raad geeft gunstig advies over de voorstellen tot wijziging aan de huidige opleidingenstructuren van assistent productieoperator hout, productiemedewerker hout, productieoperator hout.

De Raad Secundair Onderwijs keurde dit advies unaniem goed op 11 maart 2010. Er waren 20 leden aanwezig.

Johan Van Ransbeek
secretaris

Patrick Weyn
voorzitter

¹ De module Aan- en afvoer van grondstoffen bestaat enkel nog in de opleidingenstructuur van operator in de houtzagerij. De situering t.o.v. de andere opleidingen (punt 3) wordt best in die zin aangepast.